

“Benim mânevi mirasım ilim ve akıldır”
Mustafa Kemal Atatürk

Bilim ve Teknik
Aylık Popüler Bilim Dergisi
Yıl 54 Sayı 636
Kasım 2020

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal

**Genel Yayın Yönetmeni ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**
Doç. Dr. Rukiye Dilli

Yayın Yönetmeni - Editör
Dr. Özlem Kılıç Ekici
bteknik@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu
Doç. Dr. Emine Adadan
Prof. Dr. Elif Damla Arısan
Doç. Dr. Rukiye Dilli
Prof. Dr. Lokman Kuzu
Prof. Dr. Faruk Soyduğan

Araştırma ve Yazı Grubu

Dr. Özlem Ak
Dr. Tuncay Baydemir
Dr. Bülent Gözcelioğlu
Dr. Mahir E. Ocak
İlay Çelik Sezer

Redaksiyon
Nurulhude Baykal

Grafik Tasarım
Hüseyin Diker

Video-Animasyon-Web
Selim Özden

Teknik Yönetmen
Sadi Atılğan

Mali Yönetmen
Adem Polat

İdari Hizmetler
Nahide Soytürk

İletişim Bilgileri
TÜBİTAK *Bilim ve Teknik* Dergisi
Remzi Oğuz Arık Mah.
Tunus Cad. No:80
06540 Çankaya ANKARA
Tel (312) 298 95 24 **Faks** (312) 427 74 89
e-posta bteknik@tubitak.gov.tr
İnternet www.bilimteknik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri (312) 222 83 99
abone@tubitak.gov.tr
www.tubitakdergileri.com.tr

ISSN 977-1300-3380
Fiyatı 7 TL - Yurtdışı Fiyatı 5 Euro

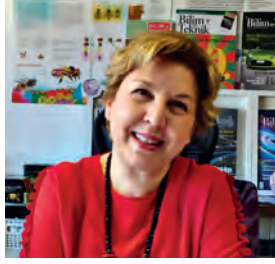
Baskı PROMAT Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi 23.10.2020

Dağıtım Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
http://www.tdp.com.tr

Bilim ve Teknik Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı
[Tebliğler Dergisi, 30.11.1970, sayfa 407B, karar no: 10247]
tarafından ilse ve dengi okullara; Genelkurmay Başkanlığı
[7 Şubat 1979, HRK: 4013-22-79 Eğt. Krs. Ş. sayı Ngr.83]
tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

Her ayın 1'inde çıkar.



İnsan nüfusunun hızlı artışı, insanların çevreye ve doğaya karşı duyarsız davranmaları, kısıtlı olan doğal kaynakları kontrolsüz bir şekilde kullanmaları, aşırı ve hızlı tüketim alışkanlıkları doğal yaşam alanlarını ve biyoçeşitliliği tehdit ediyor. Günümüzde doğa koruma çalışmalarının etkili bir şekilde gerçekleştirilmesinde özellikle temsilci türlere odaklanılması belirlenen koruma hedeflerine ulaşmak için büyük kolaylıklar sağlıyor. Ancak bu tür çalışmalarda temsilci türlerin ve temsilci taksonların etkililiğinin dikkatli biçimde değerlendirilmesi, bu türlerin seçim yöntemlerinin de bilimsel kriterlere dayandırılması gerekiyor. İlay Çelik Sezer “Doğa Koruma Çalışmalarında Temsilci Türler” başlıklı yazısında ekosistemin bütünlüğünün sistematik olarak korunma planlamasında ve çalışmalarında kullanılan temsilci tür çeşitlerini ve bu tür çalışmalarda dikkat edilmesi gereken kriterleri detaylı bir şekilde ele alıyor.

Tuncay Baydemir “Çizge Teorisi, Büyük Çizgeler Daha Küçüklerinin Kopyalarıyla Oluşturulabilir mi?” başlıklı yazısında çizge teorisi modellerinin birçok alanda nasıl kullanıldığını anlatıyor. Mahir Ocak modern fizikte doğada gözlemlenen fiziksel süreçlerin dört temel kuvvetle açıklanmasının yanında çeşitli olguların arkasında henüz bilinmeyen bir başka kuvvet de olabileceğini “Beşinci Kuvvet” yazısında ele alıyor. Ali Sinan Sertöz *Bilim ve Teknik* dergisindeki matematik serüvenine “Öklid Bir Dâhi miydi?” yazısıyla devam ediyor. Ülkemizde geliştirilen yerli ve mili teknolojiler yazı dizimizde bu ay sizlere ilk Türk uçan araba “Cezeri”yi tanıtıyoruz. “2020 Nobel Bilim Ödülleri Açıklandı”, “Bazı Ötegezegenler Yaşam için Dünya’dan Daha mı Uygun?”, “Milli Uzay Programı Stratejisi ve Yol Haritası Çalıştay” başlıklı yazılarımızı da zevkle okuyacağınıza eminiz.

Bu sayımızda artırılmış gerçeklik ile içeriği zenginleştirilmiş “Hücre” posterini veriyoruz. Bitki ve hayvan hücresinin detaylı üç boyutlu modellerini, aralarındaki farkları ve çok daha fazlasını görebilmek için öncelikle akıllı telefonunuza veya tabletinize *Bilim ve Teknik* uygulamasını *Google Play* ya da *App Store* uygulama mağazalarından indirmeniz gerekiyor. Sonrasında posterimizdeki artırılmış gerçeklik uygulamasını deneyimleyebilirsiniz.

Dergimizin daha düşük fiyata ve ücretsiz kargoyla sizlere ulaşacağı abonelik kampanyasından (yıllık 60 TL) faydalanmak için www.tubitakdergileri.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz. Dergimizin internet sayfasını (<http://www.bilimteknik.tubitak.gov.tr>) ve sosyal medya hesaplarını da takip edebilir, hayatınızdaki yerini ve size neler kattığını bizlerle paylaşabilirsiniz (bteknik@tubitak.gov.tr).

Nesiller büyüten dergimizin bu sayısını da keyifle okumanızı diliyor, sonraki sayılarımızı sabırsızlıkla bekleyeceğinizi umuyoruz. Tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü saygı, sevgi ve minnetle kutluyoruz.

Sağlıkla ve bilimle kalın... Unutmayın #bilimokuyanbilir!

Saygılarımızla,
Özlem Kılıç Ekici